UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De trib[us] parabolis in domo ad discipulos. ca. lxxj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Visual Library

De ſolutione ſabbati et cõfricatione granorum. Caplm. LXVIII.

Et factum eſt in

e ſabbato ſcdo pmo cũ ieſus ⁊ diſcipuli eiꝰ trãſiret p ſata: grana ꝯfricata manibꝫ edebãt diſcipuli Hoc exponit ſic. In ſabbato ſcdo pmo aduerbialiter cũ ieſus intraret p ſata ⁊c Vl' i ſabbato ſcdo a primo. de q̃ pceſſit ſmo Vel eſt vna dictio quã dixit lucas deuteron pteron. nos ſcdo primũ. Hoc aũt ſabbatũ qd diſcipuli nõ obſeruabãt id ſic vocauit vt ſignificaret ſpũale ſabbatũ iã inchoari et legalia ceſſatura. Eſt eñ ſabbatũ ſpũale ſcdo pmũ. i. ſuperius inferiore ſcꝫ legali. q̃ſi factũ de ſcdo pmũ. Qd ei pus fuerat tpe: factũ ẽ ſcdo munere grẽ. q̃ſi caput verſum eſt i caudã. Vñ et ſiqs chriſtũ velit appellare adam ſcdo primũ nõ errabit Vl' ſunt due dictiões. ⁊ dr ſecundũ ⁊ pmuꝫ tpe. qꝛ et añ legẽ ſcti pres ſabbatizauerũt. et pꝰ legali ſabbato medio interpoſito Cũ aũt phariſei dicerẽt. q̃d facitꝭ qd nõ licet ſabbatꝭ excuſabat eos dñs multꝭ modis Tũ qꝛ neceſſitas excuſabat eos. ſicut excuſauit dauid ⁊ pueros eiꝰ qñ comedit panes ſacerdotales Nec peccãt ſacerdotes circũcidẽtes ⁊ ſacrificantes i ſabbato. Tum qꝛ pñte auctore dño ſabbati faciebãt h. qꝛ etiaꝫ nõ peccauit ioſue duꝫ circũiuit hiericho ſeptẽ diebꝫ Nec etiã hodie eger ſi ſoluit ieiuniũ reus ẽ Dixerũt aũt phariſei h nõ licere ſabbatis. qꝛ alia die licebat ſm legẽ edere grana ſegetis ꝓpinquoꝝ: ſꝫ nõ metere falce. Nota pmos apoſtolos ſoluiſſe ſabbatũ q̃s tñ recipiũt hebionite cũ repudiẽt paulũ q̃ſi legis trãſgreſſorẽ.

De manco. Caplm. LXIX.

Actũ eſt autẽ in

f alio ſabbato ĩtrauit ieſus ſynagogã. et erat ibi hõ manũ aridã hñs et obſuabant eũ phariſei ſi ſabbato curaret. Cumqꝫ queſiſſet ab eis: ſi licet ſabbato curare. nec reſpõdiſſent: curauit languidum cõfutãs ſuperſtitioſos. q̃ ſabbatis pecus lapſum a fouea extraherent Ipi aũt colloquebantur quidnam facerent ieſu. Jeſus auteꝫ ſciens ſeceſſit inde. et ſecuti ſunt euꝫ multi ⁊ curauit eos.

De quattuoꝛ parabolis ad turbas ĩ naui Caplm. LXX.

Actum eſt i die

f bꝰ illis exijt ieſus in montẽ orare ⁊ erat pnoctans ibi in orõne Et cũ dies factꝰ eſſet vocauit diſcipulos ſuos forte adhuc dormiẽtes ⁊ ſedebat ſecꝰ mare Cũqꝫ cõgregarent turbe aſcendẽs nauiculam docebat de ea turbas ſtãtes ĩ litoꝛe i parabolis loquẽs eis Propoſuitqꝫ eis parabolam ſeminãtis in terrã tripliciter malam nec ferentẽ fructũ: et in vnam bonam facientem fructum centupliceꝫ

Secũdo propoſuit parabolã ſeminãtis bonũ ſemen cui inimicus hõ ſuperſeminauit ʒiʒaniã in qua illo qd dicit. Sinite vtraqꝫ creſcere vſqꝫ ad meſſeꝫ: videt paulo ꝯtrariũ q̃ ait. Auferte malũ de medio veſtri. Sꝫ inter triticũ anteqꝫ veniat ad ſpicã et loliũ: grãdis eſt ſimilitudo. et vix diſtingui pñt. Hoc igitur dictum eſt de ambiguis. illud pauli de manifeſtis. Tertiam propoſuit parabolaꝫ de grano ſinapis. Quartã propoſuit de fermento. qd mulier abſcondit in farine ſatis tribꝫ Satum eſt genus menſure in paleſtina modiũ et dimidium capiens. Seorſum aũt diſcipulis diſſerebat om̃ia. Tũc dimiſſis turbis venit in domũ: et dixerũt ei diſcipuli Ediſſere nobis parabolã ʒiʒanioꝝ. Primas eñ eis expoſuerat in naui.

Et nota qd ſup hunc locũ habet ĩ antiqua gloſa Nõ ẽ credẽduꝫ valẽtiniano heretico q̃ ex h loco trahẽs fomentuꝫ erroꝛis. dicit terras eſſe in hoie. et ſm eas eſſe tres creatores. Aiam cuiꝰ deꝰ creatoꝛ. Corpꝰ cuiꝰ creatoꝛ diabolꝰ. Animalitatẽ ſiue ſpirituꝫ quendã vitaleꝫ cõmunẽ nobis cũ brutis. cuiꝰ creatores angeli. Sed hic nõ m̃ tres. ſed et q̃rtã addit. nec de his terris ĩtelligitur Nec facit vir catholicꝰ niſi duas in hoie. animã ſcꝫ et carnẽ. Animalitatẽ aũt vel ſpm̃ vitalẽ vl' ſenſualitatẽ quo q̃d illis ſit ꝯmunẽ cũ brutis nobis aĩalibꝫ ſub carne ꝯphendit. et ſic tenet vir catholicus.

De tribꝰ parabolis ĩ domo ad diſcipulos Caplm. LXXI

Vnqꝫ expoſuiſ

c ſet qd q̃ſierãt ĩ parabol' etiã locutꝰ ẽ eis. Et ꝓpoſuit parabolã

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

de theſauro abſcondito in agro ꝑ quo emē
do vendidit inuentor oīa q̄ habuit. Aliaȝ
quoqꝫ propoſuit de inuenta et empta bona
margarita Tertiā q̄ȝ de ſagena miſſa ī mare
in q̄ dr̄ q̄ in gehēna erit fletus et ſtridor den
tium, in q̄ innuit̄ reſurrectio corpoꝝ futura.
Hoc aūt nomē gehēna euangelicū eſt tm̄: et
credit̄ a dn̄o inuētū, ob ignē inextinguibilē:
q̄ erat ſeruatꝰ idolis ī valle iuxta hieruſaleȝ
q̄ dicebat̄ tophet. Uel etiam gehennon q̄ſi
terra filioꝝ ennon .i. hoīs ſic vocati: ꝑ quem
idolatre traijciebant puulos ſuos, ſicut nos
traijcimꝰ eos ꝑ aquā baptiſmi. Ignis q̄ȝ di
cebat̄ tophet: nō ſatis nota cauſa. Uel forte
q: q̄dā artificio de viſceribꝫ terre ꝑ lapides
ſpongioſos quos tophos dicimus iugiter
erumpebat.

De ſaltu dn̄i. Caplm. LXXII.

Et veniēs in pa

e triā ſuā docebat ī ſynagoga eoꝝ
ita vt mirarēt̄ ꝛ dicerēt Un̄ huic
ſapiētia hec Nōne hic ē filiꝰ fabri, nōne ma
ria mater eiꝰ, et frēs et ſorores eius ſunt apō
nos Qđ nō eſt ītelligendū ſm̄ eluidiū, q̄ vir
ginē pepiſſe dn̄o frēs de ioſeph dogmatiza
bat. Uel ioſeph de alia vxore liberos ſuſce
piſſe Sed ↄſobrini eiꝰ: frēs ſui dicti ſūt, ſicut
abraā dixit ad loth, frēs ſumꝰ. Marcus ait
dn̄m dictū ab eis fabrū. Credebāt eñ fabrū
q: ioſeph fabri filiū dicebant. Et paucos ibi
curauit ꝓpter incredulitatē eoꝝ dicēs Nemo
ꝓpha acceptꝰ eſt in patria ſua, et repleti ſunt
oēs ira Et eijciētes eū extra ciuitatē duxerūt
eū vſqꝫ ad ſupciliū mōtis vt ꝑcipitarēt eum
Ille aūt trāſiēs ꝑ mediū illoꝝ ibat. Adhuc
oñdit̄ ibi locꝰ q̄ dr̄ ſaltꝰ dn̄i, ꝑ quē dn̄s deſcē
dēs impſſit ſe rupi, et cedens ei rupes fecit
ei locū q̄ſi latibulū: in q̄ adhuc veſtigia ruga
rū veſtimentoꝝ eiꝰ impſſa olim notant̄.

De decollatione ioannis

Caplm. LXXIII.

In illo tempore

t herodes tetrarcha diē natal' ſui
celebrauit corā ꝑncipibꝫ ſuis ꝛ ꝑ
mis galilee. Ubi puelle ſaltāti datū ē ꝑ mu
nere caput ioannis baptiſte ī diſco. Eſt aūt
diſcꝰ vas rotūdū deſuꝑ valde extentū, vñ ꝛ
dapifer diſcoferꝰ dr̄. Qñqꝫ mēſa ſupior diſcꝰ
dr̄. Aliqñ mapa q̄ menſale dr̄: diſcꝰ appel
latur. vñ et aīalia dicūt̄ apparuiſſe petro ī di
ſco, quē alibi liber actuū aploꝝ linteū vo
cat Credibile eſt q̄ herodes cū vxore de ne
ce ioannis ſb tali occaſiōe faciēda ꝑus ſecre
to tractauerit. Diſcipli ꝟo ioānis tulerūt cor
pꝰ eiꝰ de carcere ꝛ ſepelierūt illō. Chronica. et
xj. liber hiſtorie eccleſiaſtice tradūt ioannē ī
caſtello arabie trās iordanē dicto macherō
ta vinctū et trūcatū. Corpꝰ ꝟo in ſebaſte vr
be paleſtine inter heliſeū et abdiā ſepultum
Caput aūt hieruſalē humatū eſt iuxta hero
dis habitaculū Oſſa eiꝰ tp̄e iuliani apoſtate
gētiles ſparſerūt: inuidentes miraculis q̄ fie
bant ad eius monumentū Que rurſus colle
cta ab eiſdē cremata ſūt, et puluis ventilatꝰ.
Qđ q̄ſi ſcōȝ martyriū ī iā mortuo q̄dā repu
tant neſciētes: dū in natiuitate eiꝰ oſſa colle
cta vndecūqꝫ cremāt Cū aūt colligerent oſſa
quidā monachi a hieroſolymis mixti latent
colligentibꝫ: magnā eoꝝ ꝑte tulerūt, inter q̄
etiā digitꝰ q̄ dn̄m mōſtrauit fuiſſe ꝑhibetur
quē pꝰ beata Tecla inter alpes attulit, et dr̄
eſſe in eccleſia maurianenſi Tuleruntqꝫ oſſa
ad philippū hieroſolymitanū ep̄m nonū qui
miſit ea ꝑ iulianū diaconū athanaſio alexan
drie ep̄o Que pꝰ theophilꝰ eiuſdē vrbis ep̄s
repoſuit in tēplo ſerapis a ſordibꝫ purgato:
baſilicāqꝫ ī honore ioannis ↄſecrauit qñ ſcȝ
theodoſio iubēte phana gētiū deſtructa ſūt.
Tp̄e ꝟo marciani ꝑncipis duobꝫ monachis
orientalibꝫ q̄ ob orationē venerāt hieroſoly
mā ioannes reuelauit caput ſuū Sȝ nō mlꝰ
tū poſt incuria ꝑditū: perlatū eſt ab alijs in
ediſſam. al's emiſſam vrbē phenicie, ꝛ ī q̄dā
ſpecu in vrna ſub terra nō ꝑuo tp̄e ignobilit̄
recōditū, donec denuo idē ioānes caput ſuū
oñdit marcello religioſo abbati ꝛ pſbytero
dū in eodē ſpecu habitaret. Qđ cū ille iulia
no vbi alij hñt iulioramo: eiuſdeȝ vrbis ep̄o
indicaſſet eleuatū eſt Ex q̄ tp̄e cepit ī eadē vr
be decollatio ioannis celebrari ip̄a die vt ar
bitramur q̄ caput inuētū ē ſiue reuelatū. qđ
poſt cōſtantinopolim trāſlatuȝ ē, et inde ad
gallias Alij tradūt nō eſſe feſtū decollatōis
ſed de collatione oſſiū eiꝰ ꝑus facta et cōbu
ſta. Joſephꝰ aliā tradit cauſam necis bapti
ſte dicēs eū ꝑdicaſſe hoibꝫ iuſticiā, et obten
tu baptiſmi mltos ↄgregaſſe in vnū. Timēſ
qꝫ herodes diſpendiū ꝑpli ſui ſequētis ioan
nem occidit eū. Et refert ioſephꝰ iudeos tra
didiſſe herodē ob hoc miſerabilit̄ in primo